

AZƏRBAYCAN
DİLİNİN
TEZLİK LÜĞƏTİ

I
CİLD

Azərbaycan Respublikası
Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyi

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu

AZƏRBAYCAN DİLİNİN TEZLİK LÜĞƏTİ

(söz kökləri)

I
cild

Tərtibçilər: M.Mahmudov, Ə.Fətullayev,
S.Məmmədova, R.Fətullayev, R.Hüseynli, B.Talıbov,
G.Əzimova, N.Abdullayev

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu Elmi Şurasının
qərarı ilə çap olunur.

«ELM» NƏŞRİYYATI
Bakı-2010

Bu kitab Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyinin dəstəyi ilə çap edilib.

Elmi məsləhətçi: akad. **Əli Abbasov**
Redaktor: akad. **Ağamusa Axundov**
Rəyçilər: **Kamilə Vəliyeva**
filologiya elmləri doktoru
Sayalı Sadıqova
filologiya elmləri doktoru, professor

Azərbaycan dilinin tezlik lüğəti (söz kökləri). I cild.

Bakı, «ELM», 2010, səh. 464

ISBN 978-9952-453-49-2

Təqdim olunan tezlik lüğətinin tərtibi üçün Azərbaycan dilinin bütün üslubları təmsil olunmaqla təxminən 50 milyona yaxın söz-formadan ibarət mətnlər linqvostatistik təhlilə cəlb olunmuşdur. Elmi, bədii, publisist, rəsmi, məişət və s. üslublara dair materialların elektron variantlarının mövcudluğu tədqiqatın hərtərəfli olmasına və statistik seçmə baxımından etibarlılığına imkan yaratmışdır. Lüğətdə 12000-ə yaxın söz kökü əhatə olunmuşdur.

Leksikanın statistik modeli kimi tezlik lüğətləri nəzəri və tətbiqi dilçiliyin, ümumi leksikologiyanın, dil tədrisinin bir çox problemlərinin həlli üçün əvəzsiz mənbədir.

Lüğət-minimumların, danışiq kitabçalarının hazırlanması, tədris materialının seçimi prosesində tezlik lüğətlərindən faydalanmaq olar.

Tezlik lüğətləri dilin sözəmələgətirmə tiplərinin, sözdəyişdirmə imkanlarının araşdırılması, orfoqrafiya və qrafikanın təkmilləşdirilməsi baxımından da böyük səmərə verə bilər.

Lüğətdən dil mütəxəssisləri, orta və ali məktəb müəllimləri, mətbuat işçiləri istifadə edə bilərlər.

A $\frac{1404000000}{655(07) - 2010}$

© Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyi, 2010

Tərtibçilərdən

Azərbaycan dilinin tezlik lüğətlərinin tərtibi üçün bütün üslublar (elmi, bədii, publisist, rəsmi, məişət və s.) təmsil olunmaqla təxminən 50 milyona yaxın söz-forma linqvostatistik baxımdan kompyuterlərdə işlənmiş, rəqəmlər, müxtəlif simvollar, təsadüfi sözlər, xüsusi adlar və s. “saf-çürük” edildikdən sonra təxminən 300 minə yaxın söz-forma qalmışdır. Həmin baza əsasında müxtəlif tipli tezlik lüğətlərinin (əsasların, söz-formaların, söz köklərinin tezlik, əlifba-tezlik və əks-əlifba tezlik siyahıları, qrammatik və leksik şəkilçilərin, qrafem və qrafem birləşmələrinin, durğu işarələrinin tezlik səciyyələrini əks etdirən siyahılar və s.) hazırlanması nəzərdə tutulur.

Leksikanın statistik modeli kimi tezlik lüğətləri nəzəri və tətbiqi dilçiliyin, ümumi leksikologiyanın, dil tədrisinin bir çox problemlərinin həlli üçün əvəzsiz mənbədir.

Dilin lüğət tərkibinin nüvəsi, fəal və qeyri-fəal lüğət vahidləri, linqvistik tipologiya, dilin lüğət tərkibinin tarixi inkişaf qanunauyğunluqları və meyilləri, ayrı-ayrı üslubların – elmi, publisistik, bədii, rəsmi, məişət və s. üslubların, eləcə də fərdi üslubların kəmiyyət baxımından öyrənilməsinin böyük elmi əhəmiyyəti vardır. Müəllif üslubunun kəmiyyət səciyyələri anonim və mübahisəli mətnlərin əsl müəllifinin müəyyənləşdirilməsində mühüm meyar ola bilər.

Mətnin statistik təhlili ana dilinin və xarici dillərin tədrisi ilə əlaqədar səmərəli metodların işlənməsi məsələlərini də əhatə edir. Lüğət-minimumların, danışiq kitabçalarının hazırlanması, tədris materialının seçilməsi prosesində tezlik lüğətlərindən faydalanmaq olar.

Tezlik lüğətləri dilin sözəmələgətirmə tiplərinin, sözdəyişdirmə imkanlarının araşdırılması, orfoqrafiya və qrafikanın təkmilləşdirilməsi baxımından da böyük səmərə verə bilər.

Təqdim olunan Azərbaycan dilinin tezlik lüğəti gələcəkdə çapı nəzərdə tutulan bu tipli lüğətlərin birincisi hesab oluna bilər. Lüğətin üç cildəndən ibarət olması nəzərdə tutulur. I cild söz

köklərinin tezlik, əlifba-tezlik və əks-əlifba tezlik siyahılarından ibarətdir.

Lügətdə sözün kökü dedikdə, sözün şəkilçiləri ayrıldıqdan sonra qalan və müəyyən əşyavi məna bildirən hissə başa düşülür. Burada söz kökləri müasir inkişaf vəziyyəti baxımından araşdırılır, tarixi, etimoloji aspekt nəzərə alınmır. Ünsiyyət prosesində müəyyən morfonoloji dəyişmələrə məruz qalmış söz kökləri ilkin qrammatik formaya gətirilmir. Məsələn: “gedir” söz-formasında şəkilçi atıldıqdan sonra qalan hissə “ged” kök hesab olunur. Əslində, sözün kökü ilkin formada “get\mək” hesab olunur.

II cild əsasların tezliyini əks etdirən statistik göstəriciləri əhatə edir.

Məlum olduğu kimi, əsas dedikdə, söz-formadan (ünsiyyət prosesində müəyyən qrammatik formada çıxış edən söz) sonluqları və formadüzəldici şəkilçiləri atıldıqdan sonra yerdə qalan və sözün leksik mənasını bildirən hissə başa düşülür. Tərkibindəki sözdüzəldici şəkilçilərin sayından asılı olaraq əsaslar aşağıdakı kimi qruplaşdırılır: birinci əsas (kökə yalnız bir sözdüzəldici şəkilçi artırılmaqla düzələn əsas), ikinci əsas (kökə iki sözdüzəldici şəkilçi artırılmaqla düzələn əsas), üçüncü əsas (kökə üç sözdüzəldici şəkilçi artırılmaqla düzələn əsas) və s. Məsələn, “yaz-ı-çı-lıq” leksik vahidində “yaz”-kök, “yazı”-birinci əsas, “yazıçı”-ikinci əsas, “yazıçılıq”-üçüncü əsasdır (1, 107).

Bu lügətdə söz köklərinin tezliyini səciyyəvləndirən üç siyahı verilmişdir:

1. Tezlik siyahısı
2. Əlifba-tezlik siyahısı
3. Əks-əlifba tezlik siyahısı

Tezlik siyahısında Azərbaycan dilinin müxtəlif üslublarında işlənən söz kökləri işlənmə tezliklərinə görə azalma sırası ilə verilmişdir

Əlifba-tezlik siyahısında söz kökləri işlənmə tezliyinə görə

deyil, əlifbaya görə düzölmüşdür. Söz kökünün qarşısında onun işlənmə tezliyini əks etdirən statistik göstəricilər verilmişdir. Hər hansı bir söz kökünün tezliyini bilmək istədikdə əlifba sırasına görə onu tapıb, qarşısındakı statistik göstəricilərlə tezliyini öyrənmək olar.

Əks-əlifba tezlik siyahısında söz kökləri sonuna görə əlifba ilə sıralanmışdır. Bu siyahıda sonu eyni qrafemlə bitən köklər yanaşı gəlir.

Söz-formaların və əsasların tezlik siyahılarının tərtibində də eyni prinsip gözlənilir.

Azərbaycan dilinin tezlik lügətinin III cildi söz-formaları əhatə edir.

Söz-forma dedikdə, müəyyən qrammatik formada çıxış edən sözlər qrupu nəzərdə tutulur. Məsələn: “ Mən dənizi sevirəm”, “Dənizə baxmaq məni sakitləşdirir”, “Dənizin suyu şordur”, “Dənizdə gəmi səyahəti maraqlı olur”, “Dənizdən danışmaqdan doymuram” cümlələrində “dənizi”, “dənizə”. “dənizin”, “dənizdə”, “dənizdən “ söz-formaları “dəniz” sözündən əmələ gəlmişdir.

Təbiidir ki, söz-formalar tezlik lügəti həcmcə söz kökləri və əsaslardan böyük olmalıdır. Ona görə də, bu lügətdə tezliyi yüksək olan söz-formalar əhatə olunacaq.

Azərbaycan dilində feli sifət və feli bağlama şəkilçilərini leksik-qrammatik şəkilçi hesab edirlər (Bax: S. Cəfərov. Azərbaycan dilində sözdüzəldici və sözdəyişdirici şəkilçilər. Bakı, “Maarif” nəşriyyatı, 1968. -108 s.)

Lügətdə feli sifət və feli bağlama şəkilçiləri ilə düzələn feli sifət və feli bağlamalar (-an, -ən, -yan, -yən;-anda, -əndə, -yanda, -yəndə;-araq, -ərək, -yaraq, -yərək;-arkən, -ərkən, -yarkən, -yərəkən;-dıqda, -dikdə, -duqda, -dükdə;-dığı, -diyi, -duğu, -düyü (şəxs şəkilçiləri ilə) və s.) şərti olaraq əsaslar siyahısında verilmişdir. Bu şəkilçinin nəzərə alınmaması informasiya itkisinə səbəb ola bilər. “Al” əsası “alan”, “alanda”, “alaraq”, “alarkən”, “aldıqda”, “aldığı” şəkilçiləri ilə düzələn söz-formaların ifadə etdikləri mənanı verə bilməz. Məhz bu səbəbdən

leksik-qrammatik şakilçilərlə əmələ gələn feli sifət və feli bağlamalar əsaslar siyahısında verilmişdir.

Qeyd etmək lazımdır ki, "Azərbaycan qəzet dilinin tezlik lüğəti"ndə də bu prinsip gözlənilmişdir (2).

Azərbaycan dilçiliyində statistik lüğətlərin, o cümlədən tezlik lüğətlərinin tərtibi sahəsində artıq müəyyən təcrübə toplanmışdır. 2004-cü ildə çapdan çıxmış "Azərbaycan qəzet dilinin tezlik lüğəti (tərtibçilər-Kamilə Vəliyeva, Məsud Mahmudov, Valeri Pines)" bu sahədə ilk təcrübə kimi təqdirəliyədir. Oxuculara müəyyən səbəblər üzündən gec təqdim olunmuş bu lüğət Azərbaycan qəzet dilinin materialları əsasında tərtib olunmuşdur. Azərbaycan qəzet dilinin tezlik lüğəti üçün seçmələrin əsasını "Kommunist", "Bakı". "Azərbaycan gəncləri" kimi respublika qəzetlərinin 1976-cı il nömrələrindən götürülmüş mətnlər təşkil edir. Lüğət əlifba-tezlik, tezlik siyahılarından və statistik cədvəllərdən ibarətdir. Lüğətdəki hər bir leksik vahidin iki miqdarı səciyyəsi göstərilmişdir: tezlik və həmin tezliyin qeydə alındığı mətnlərin sayı.

Tezlik siyahısı tezliyi 5 və ondan yuxarı olan 1892 vahidi əhatə edir. Onlar tezliklərin azalma sırası ilə düzülüşlər. Tezliyi ən böyük olan sözlər bütün sözlüyün 28, 9%-ni təşkil edir. Buna baxmayaraq həmin sözlər bütün mətnlərin 91%-ni, qalan 4640 söz isə mətnin 9%-ni təşkil edir (2, 10).

Sonralar bu sahədə işlər davam etdirilmiş və Azərbaycan yazılı abidələrinin və klassiklərin dilinin linqvostatistik təhlili ilə bağlı araşdırmalar aparılmışdır.

1999-cü ildə "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanlarının 1300 illik yubileyi ərəfəsində çapdan çıxmış "Kitabi-Dədə Qorqud"un statistik təhlili (4) kitabını Azərbaycan dilçilik elminin uğurlarından hesab etmək olar (tərtibçilər-K.A.Vəliyeva, M.Ə.Mahmudov, V.Y.Pines, C.Ə.Rəhmanov, V.S.Sultanov, redaktorlar-akad. A. A. Axundov və prof. M. Ə. Mahmudov).

Kitab tezlik, əlifba-tezlik və əks-əlifba siyahılarından ibarətdir. Tezlik siyahısı 10 minə yaxın söz-formanı əhatə edir. Abidədə tezliyi 200-dən yuxarı olan sözlər aşağıdakı ardıcılıqla sıralan-

mışdır: dedi (758), aydır (714), bir (505), qara (348), Qazan (313), nə (305), gəldi (284), ağ (230), xanım (227), bu (224), ol (213), oğul (212), mərə (201).

Əlifba-tezlik siyahısında müxtəlif tezliyə malik sözlər yanaşı işləmə bilər. Məsələn, tezliyi 20-yə bərabər olan "Ab" sözü tezliyi 6 olan "Abdəst"sözü ilə yanaşı gəlir.

Abidənin dilinin statistikasını əks etdirən lüğətdə əks-əlifba siyahısında sözlər sonuna görə əlifba ilə sıralanmışdır. Məsələn, "baba", "oba", "yuva" sözləri bu siyahıda yanaşı gəlir.

2004-cü ildə "Elm" nəşriyyatında çapdan çıxmış "Məhəmməd Füzulinin azərbaycandilli nəzm əsərlərinin statistik lüğəti (tərtibçilər-K.Vəliyeva, M.Mahmudov, V.Sultanov, O.Məmmədov)" kitabının hazırlanması prosesində də eyni prinsip gözlənilmiş və maraqlı elmi nəticələr əldə edilmişdir (5).

2004-cü ildə çap olunmuş "Azərbaycan dilinin əks-əlifba lüğəti"ni də dilçilik elminin uğurlarından biri kimi səciyyələndirmək olar (tərtibçilər-M.Mahmudov, Ə.Fətullayev, redaktorlar - akad. A.Axundov, fil.e.d. K.Vəliyeva).

Azərbaycan dilinin əks-əlifba lüğəti orfoqrafiya lüğətinin yeni sözlüyü əsasında tərtib olunmuşdur və təxminən 80 minə yaxın sözü əhatə edir. Azərbaycan dilinin sözmələgətirmə tiplərini və modellərini, morfonoloji quruluşunu tədqiq etmək baxımından əks lüğətlər olduqca əhəmiyyətlidir.

Azərbaycan dilçiliyində bu sahədə ilk təcrübə olan bu lüğətdən nəzəri dilçiliyin bir çox məsələləri ilə əlaqədar, maçın tərcüməsi və mətnlərin formal təhlili sistemlərində, tekstologiya və paleoqrafiyada, əlyazmaların oxunuşu və bərpası işlərində, naməlum yazı sistemlərinin açılması prosesində və qafiyə lüğəti kimi istifadə oluna bilər (3).

Oxuculara təqdim olunan Azərbaycan dilinin üçcildlik tezlik lüğətini bu sahədə aparılan işlərin davamı kimi səciyyələndirmək olar.

Bu tezlik lüğəti Azərbaycan Respublikası Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyinin dəstəyi ilə həyata keçirilən Dilmanc layihəsi çərçivəsində yaradılmışdır.

Tərtibçilər lüğətin hazırlanmasında böyük xidmətləri olan, bu sahədə aparılan bütün elmi-tədqiqat işlərinə rəhbərlik etmiş akad. Ə.Abbasova, lüğətin redaktoru akad. A.Axundova, rəyçilər - filologiya elmləri doktorları K.Vəliyeva və S.Sadiqovaya öz dərin minnətdarlıqlarını bildirirlər.

Tərtibçilər Azərbaycan dilçiliyində ilk dəfə olaraq bütün üslubları əhatə edən üç cildlik tezlik lüğətinin çapında əməyi olanların hamısına minnətdarlıq edir, lüğət haqqında rəy, təklif, arzu və tənqidi qeydlərini bildirəcək oxuculara qabaqcadan təşəkkürlərini bildirirlər.

Məsud Mahmudov
Filologiya elmləri doktoru, professor

Əbülfət Fətullayev
Texnika elmləri namizədi, dosent

Lüğətin quruluşu

1. Lüğətin I cildində Azərbaycan dilinin müxtəlif üslublarında işlənən söz köklərinin işlənmə tezliyi verilmişdir;
2. Lüğətdə söz köklərinin tezliyi üç siyahı formasında verilmişdir: tezlik, əlifba-tezlik və əks-əlifba tezlik siyahıları;
4. Tezlik siyahısında söz kökləri işlənmə tezliklərinə görə azalma sırası ilə verilmişdir;
5. Əlifba tezlik siyahısında söz kökləri əlifba sırası ilə düzülür, onların qarşısında statistik göstəricilər verilir;
6. Əks-əlifba tezlik siyahısında söz kökləri sonuna görə əlifbaya düzülmüşdür;
7. Tezlik lüğətinə antroponimlər (şəxs adları, soyadlar, ləqəblər) daxil edilməmişdir;
8. Miqdar və sıra sayları sözlə yazılmış formada verilmişdir.

Azərbaycan əlifbası

A a	a	Q q	qe
B b	be	L l	el
C c	ce	M m	em
Ç ç	çe	N n	en
D d	de	O o	o
E e	e	Ö ö	ö
Ə ə	ə	P p	pe
F f	fe	R r	er
G g	ge	S s	se
Ğ ğ	ğe	Ş ş	şe
H h	he	T t	te
X x	xe	U u	u
I ı	ı	Ü ü	ü
İ i	i	V v	ve
J j	je	Y y	ye
K k	ke	Z z	ze

TEZLİK SİYAHISI

Kök	Tezlik	Kök	Tezlik
və	1388871	tərəf	159039
ol	1337832	art	155821
bu	1225380	al	151054
ed	927978	yeni	149173
bir	765034	böyü	147909
ki	673370	respublika	147848
et	514874	belə	147810
gör	513547	bildir	147424
ilə	508532	hər	145994
il	458169	qarşı	145382
ver	442159	təşkil	144695
o	417064	qeyd	143234
keç	365972	daha	142150
baş	356653	bağ	140961
de	353450	yol	139196
iş	335741	apar	137699
üçün	307846	iki	136507
bil	287041	bütün	133516
öz	263310	hazır	131547
çox	261744	həm	131537
dövlət	256371	var	130610
biz	250471	məsələ	130578
ölkə	239988	həyat	130019
mən	237459	söz	129815
kim	222640	inkişaf	124693
gəl	221994	nə	122525
gün	213098	istə	121575
isə	206060	barə	121423
yer	201639	üzrə	120107
onlar	185839	dünya	119649
məlumat	184154	xalq	118630
sonra	177499	aç	117446
çix	175311	zaman	115302
on	174159	rayon	113607
nazir	172851	əl	113418
ara	167888	nəticə	109538
prezident	167424	haqq	109414
göstər	164904	seç	109218
əsas	160630	ad	109157

Kök	Tezlik	Kök	Tezlik
insan	108694	qanun	80636
sahə	108426	rəhbər	80468
tut	107697	yox	80148
siz	106522	ərazi	80001
fəaliyyət	105983	tədbir	79995
əmək	105633	əvvəl	79652
şəhər	102637	münasibət	79502
qədər	102002	ümum	79123
milli	100947	hüquq	78211
iştirak	100300	idi	77658
son	100125	qal	76878
yarad	99954	say	76618
hesab	98745	istifadə	75846
əlaqə	98083	şirkət	75169
vaxt	97509	dənış	74721
qur	95764	dil	74461
şəxs	95521	xaric	73988
bax	91795	yaxın	73981
yan	91606	qiymət	73007
xidmət	91381	dövr	72011
daxil	91297	müəyyən	71787
heç	90160	qərar	71380
həmin	88563	qoy	70626
tarix	88555	başqa	70598
qəbul	88131	idarə	70237
digər	86586	layihə	69658
ən	85836	az	69512
yaz	85693	hal	69452
nəzər	85141	üz	69142
xüsusi	85041	nümayəndə	68616
elə	84430	məqsəd	67904
düş	83844	min	67151
yaşa	83533	vətən	66455
beynəlxalq	82548	ged	66290
neft	81769	problem	66215
indi	81694	kənd	65835
ay	81421	mərkəz	65224
ilk	80976	iqtisad	65214
çat	80688	sədr	65108

Kök	Tezlik	Kök	Tezlik
çək	65069	müstəqil	51435
amma	65006	təhsil	51418
vəziyyət	64723	saxla	51033
dəfə	64656	tik	50244
vur	63307	səbəb	49757
dəyiş	62966	vəzifə	49628
hadisə	62821	qaz	49556
davam	62641	eyni	49246
adam	62043	təklif	49111
yaxşı	61472	tam	49048
göz	61106	müddət	48872
ya	60839	qüvvə	48852
qrup	60796	hissə	48739
proses	59793	faiz	48594
təmin	59040	tanı	48456
səfər	58993	sistem	48390
bank	57448	hakimiyyət	48353
üzv	57388	güc	48341
həll	57328	lakin	48126
manat	56956	yarın	48051
məhkəmə	56469	təhlükə	48049
lazım	56309	müxtəlif	47875
böl	56211	hamı	47586
partiya	55941	hökumət	47163
vasitə	55840	hansı	46798
elm	55618	səviyyə	46503
imkan	55500	sənəd	46383
yüksək	54651	cinayət	46382
mətbuat	54480	öl	46277
məktəb	54452	təqdim	45983
azad	53905	siyasət	45937
nəfər	53894	hərbi	45608
ancaq	53660	xəbər	45552
müzakirə	53415	səs	45291
gətir	53333	fikir	45158
ev	52773	çalış	45145
yet	52427	müdafiə	44830
geniş	52337	hələ	44741
siyasi	52013	istehsal	44721

Kök	Tezlik	Kök	Tezlik
icra	44564	oğl	39529
orqan	44233	şəkil	39494
öt	44225	çünki	39484
dağ	44001	saat	39273
maraq	43984	türk	39259
üç	43474	götür	39245
cəmiyyət	43287	sıra	38832
yay	43171	dollar	38759
ərz	42984	üst	38669
müəssisə	42936	yaş	38666
imza	42881	şey	38557
mədəniyyət	42796	komissiya	38308
proqram	42778	cavab	38070
orta	42707	polis	38014
razı	42542	münaqişə	37993
gənc	42105	yalnız	37904
tələb	42099	müraciət	37785
at	42013	uğur	37502
kitab	41648	bazar	37413
əlavə	41622	region	37403
forma	41584	düz	37283
şərait	41561	milyon	37036
uşaq	41483	plan	36990
din	41151	ön	36955
neçə	41110	silah	36548
əhali	40929	əsər	36479
get	40382	məhsul	36323
rəsmi	40154	əhəmiyyət	36248
sən	40116	topla	36064
sal	40103	demokrat	35811
qəzet	40085	komitə	35808
kəs	40075	mövqe	35490
bəzi	39932	su	35042
maddə	39931	uyğun	34914
istiqlal	39838	təsir	34898
maliyyə	39830	heyət	34825
dıqqət	39805	xəstə	34747
şura	39778	ora	34322
tap	39731	əsr	34306

Kök	Tezlik	Kök	Tezlik
mümkün	34053	ödə	30419
parlament	33944	iclas	30391
torpaq	33914	fikr	30386
jurnal	33781	qız	30300
qadın	33725	söylə	30295
qazan	33715	cənab	30269
aşağı	33706	irəli	30094
sosial	33681	xatır	30038
əgər	33535	göndər	30012
dair	33326	malik	29996
ibarət	33226	erməni	29941
mübarizə	33163	ciddi	29668
iç	33083	ayrı	29621
fakt	33080	rol	29565
iqtisadiyyat	32765	qaldır	29486
yarat	32436	təsdiq	29365
səfir	32354	fond	29280
sat	32315	millət	29271
informasiya	32226	məşğul	29268
mövcud	32042	ali	29190
ailə	31996	yığ	29083
pul	31994	təbii	29058
sahib	31944	mərhlələ	29052
cümlə	31854	çətin	28985
daşı	31824	oyun	28978
müvafiq	31808	sakin	28908
oxu	31775	sür	28899
an	31595	ətraf	28774
dost	31568	yəni	28631
qoru	31551	müqavilə	28581
çərçivə	31473	allah	28450
komanda	31315	əməliyyat	28420
konfrans	30968	qayda	28234
dərəcə	30932	sülh	27817
ağır	30669	müavin	27706
necə	30542	dayan	27705
məclis	30498	ana	27632
bina	30483	mühüm	27601
əks	30465	şöbə	27582

Kök	Tezlik	Kök	Tezlik
alt	27393	təyin	24180
vəsait	27279	real	24132
məlum	27211	pöz	24067
həcm	26746	sərhəd	23824
hörmət	26677	yarı	23707
alın	26611	islam	23666
enerji	26607	idman	23505
həbs	26567	həttə	23331
dəniz	26467	agent	23254
tək	26304	xanım	23218
yardım	26288	yanvar	23179
lider	26238	sənət	23169
uzun	26134	addım	23159
sovet	26113	ittifaq	23079
müharibə	26075	daim	22870
hərəkət	26016	norma	22865
hiss	26015	kömək	22799
gözəl	25993	mövzu	22644
mart	25941	nəzarət	22606
ifadə	25833	ordu	22505
doğru	25817	çevr	22368
it	25736	yat	22303
fərq	25636	sual	22295
müəllim	25605	dəstək	22219
söhbət	25475	as	22201
qaç	25471	ədəbiyyat	22121
müasir	25457	qardaş	22119
təmsil	25400	oyna	21889
işğal	25298	möhkəm	21815
cür	25157	xətt	21803
məhz	25151	ata	21765
doğ	25037	vergi	21706
təsərrüfat	24946	aprel	21670
dur	24932	iddia	21662
prinsip	24869	öyrən	21642
ictimai	24814	köç	21614
arzu	24729	mərasim	21581
tətbiq	24686	təcrübə	21487
dəyər	24248	törə	21394

Kök	Tezlik	Kök	Tezlik
müxalifət	21374	şübhə	19451
sənaye	21336	kəmə	19429
cəlb	21266	məna	19279
aid	21263	bəy	19276
texnik	21244	ticarət	19233
vacib	21153	bir-bir	19230
gecə	21121	namizəd	19220
sev	21094	bütöv	19208
bağla	21072	əvəz	19195
müşahidə	21064	şair	19163
şərt	21058	yad	19132
kredit	21045	avtomobil	19039
qara	21036	xarakter	18970
hava	20998	növ	18926
həmişə	20977	texno	18873
büdcə	20892	prokuror	18820
can	20884	sürət	18790
universitet	20753	kişi	18741
aydın	20736	ehtiyat	18623
may	20733	inan	18611
hakim	20699	yara	18603
növbət	20671	döy	18594
burax	20638	direktor	18586
çağır	20547	sektor	18550
katib	20515	bərpa	18542
tərkib	20389	fevral	18537
bəyan	20178	şərq	18532
ümid	20157	yön	18479
yaxud	20130	klub	18465
soy	20100	nail	18437
çempion	20081	vəkil	18427
nəqliyyat	20052	əsl	18423
meydan	19951	rahat	18403
həqiqət	19816	yənə	18335
bayram	19800	haq	18301
konstitusiyə	19756	dərin	18282
islah	19711	elan	18252
futbol	19693	oktyabr	18131
yeri	19671	atəş	18015

Kök	Tezlik	Kök	Tezlik
terror	17929	noyabr	16314
məsəl	17681	sentyabr	16313
bərabər	17674	fəal	16227
rabitə	17658	tələbə	16219
qərb	17611	maşın	16160
nümayiş	17604	geri	16139
məcbur	17574	müqayisə	16043
teatr	17541	mənbə	16032
dəvət	17530	gül	15989
dekabr	17424	müsbət	15980
təşəbbüs	17419	tez	15939
müəllif	17391	alim	15899
keyfiyyət	17388	tibb	15876
kənar	17358	mütəxəssis	15806
ehtiyac	17347	yarış	15698
səmərə	17262	məntəqə	15642
müsəlman	17211	mülk	15640
xərc	17171	telefon	15574
rəis	17118	əmin	15560
sadə	17032	nəsr	15546
institut	17022	büro	15539
deputat	17020	ictimaiyyət	15505
aşkar	16971	dairə	15471
ton	16940	bəyanat	15469
kütlə	16697	borc	15435
yekun	16671	xeyli	15415
beş	16665	film	15396
səlahiyyət	16638	böhran	15385
növbə	16626	dəy	15355
cəza	16606	dünən	15325
paytaxt	16552	nömrə	15305
musiqi	16536	mükafat	15259
elektrik	16506	xan	15256
etibar	16502	əsgər	15183
məsul	16451	həsr	15121
cəhət	16403	əksər	15109
sor	16396	ittham	15084
məbləğ	16322	dörd	15054
axtar	16320	qısa	15019

Kök	Tezlik	Kök	Tezlik
struktur	14991	ştat	13787
küçə	14978	turizm	13753
özəl	14934	yuxarı	13693
investisiya	14922	standart	13688
material	14913	mal	13675
qədim	14896	baza	13668
pay	14854	uzaq	13601
sabit	14851	məcəllə	13560
surət	14789	əməl	13548
iyun	14784	əhatə	13547
qan	14750	kifayət	13525
ədalət	14744	sağ	13460
tamaşa	14739	milyard	13453
kanal	14734	qonaq	13448
layiq	14665	kiçik	13365
vahid	14659	tender	13365
hökm	14624	ruh	13364
müsabiqə	14496	ənənə	13310
referendum	14495	dön	13303
mənəvi	14408	səhm	13232
saziş	14365	pis	13231
ayrı-ayrı	14321	akt	13173
məxsus	14306	kapital	13092
xoş	14294	qayğı	13091
qat	14286	konkret	13066
həftə	14219	ünvan	13036
obyekt	14197	zəruri	12980
nümunə	14153	ixrac	12961
televiziya	14142	məşq	12943
ekspert	14133	yağ	12919
qəsəbə	14115	düşmənlər	12918
səhiyyə	14091	sığorta	12906
radio	14063	cənubi	12903
hücum	14047	etiraz	12859
məktub	13926	gir	12845
qalib	13920	aksiya	12826
sərəncam	13875	nizam	12806
yüksəl	13853	çay	12776
zəngin	13851	qətl	12758

Kök	Tezlik	Kök	Tezlik
akademiya	12681	federasiya	11872
bələdiyyə	12649	uğr	11824
istintaq	12626	hasil	11803
tapşır	12610	kompleks	11796
təmir	12598	sayt	11790
şeir	12589	nailiyyət	11781
şimal	12587	bit	11773
zərər	12577	qəza	11694
amil	12564	niyyət	11694
stansiya	12549	dəmir	11692
şagird	12516	ha	11681
siyahı	12515	gömrük	11623
dəstə	12500	nisbət	11615
zavod	12478	iri	11607
ağ	12472	qələbə	11585
ədəd	12469	cəm	11585
yüz	12442	mühafizə	11570
sərgi	12439	iyul	11493
təbrik	12438	cəhd	11473
bəzə	12422	əmlak	11463
dəqiq	12407	müdür	11445
en	12392	sübut	11443
şikayət	12343	təhlil	11430
tədqiqat	12322	qəhrəman	11371
əlbəttə	12312	daş	11336
bəlkə	12311	internet	11303
diplomat	12293	yük	11300
gərək	12290	müsahib	11271
həkim	12285	ye	11256
qoş	12248	mənzil	11234
təxmin	12159	arxa	11199
qapı	12149	istinad	11191
qoşun	12147	qorx	11190
abidə	12131	turnir	11174
nitq	12066	mübadilə	11122
avqust	12012	cari	11114
sıx	11962	faciə	11111
qızıl	11912	aparat	11108
qonşu	11909	səy	11096

Kök	Tezlik	Kök	Tezlik
məsləhət	11077	axşam	10326
iz	11049	tip	10306
ideya	11025	marka	10302
təmiz	11022	üsul	10295
kabinet	11001	bədi	10266
mühit	10977	miqdar	10264
qayıd	10954	izah	10249
nüfuz	10953	fəxr	10246
xadim	10927	toxun	10243
sabah	10923	ax	10203
ixtisas	10865	məqam	10158
potensial	10860	aləm	10132
görmə	10836	mahnı	10132
xatirə	10824	təbiət	10123
şəbəkə	10824	qaytar	10122
boy	10811	incə	10113
fərman	10797	yoxla	10035
part	10787	konsert	10034
şərəf	10777	şəhid	10033
rejim	10763	hara	10021
məhdud	10752	sağlam	10004
işıq	10735	eko	10000
xahiş	10732	niyə	9978
inşa	10718	ayır	9965
bəs	10712	kollektiv	9965
çap	10706	məşhur	9946
avadan	10645	icazə	9940
məmnun	10628	döl	9939
təkrar	10605	hədd	9892
ard	10594	əleyh	9863
səhər	10550	isti	9860
günah	10501	sərbəst	9849
qabaq	10487	hərəkət	9839
əziz	10469	ədəb	9836
təşəkkür	10460	qalx	9826
mədəni	10439	qəti	9826
gəmi	10391	bacar	9759
narko	10353	muxtar	9752
qurban	10333	təqsir	9742

Kök	Tezlik	Kök	Tezlik
tənqid	9727	status	9037
ağac	9690	ürək	9035
monitor	9677	məqalə	9020
muzey	9654	xəsarət	8995
təsis	9651	istismar	8994
yubiley	9631	təchiz	8983
dərs	9628	təlim	8982
inzibat	9627	güman	8944
məhəbbət	9613	preşs	8924
təkmil	9608	məhkum	8887
dəstəy	9603	saray	8885
qayıt	9591	gərgin	8871
sərvət	9576	imtina	8861
tərbiyə	9558	qol	8852
tədqiq	9531	fövqəl	8842
bənd	9504	məruzə	8836
təbliğ	9479	kurs	8827
otur	9471	məscid	8826
torpağ	9423	cümhur	8815
avto	9408	zor	8814
öhdə	9404	rəng	8800
fayda	9377	perspektiv	8767
əlamət	9337	zidd	8760
müsavat	9331	qala	8752
sessiya	9312	dəqiqə	8717
şahid	9309	müalicə	8714
kök	9289	qlobal	8688
təcavüz	9276	imtahan	8670
avro	9242	təsvir	8640
kadr	9234	dərc	8629
fizik	9231	kilo	8619
parça	9215	altı	8588
məzmun	9194	professor	8570
metr	9178	proqnoz	8562
təyyarə	9162	boş	8542
ləğv	9124	tədris	8528
ərəb	9118	müxbir	8498
forum	9105	roman	8440
rəy	9078	şəkl	8437

Kök	Tezlik	Kök	Tezlik
metod	8405	təvəllüd	8014
rəqəm	8402	qət	7978
məruz	8395	məhv	7942
ədliyyə	8395	quş	7927
təsadüf	8362	məhrum	7922
ifa	8349	təsəvvür	7899
konqres	8344	sabiq	7893
zəif	8335	tərk	7867
tənzim	8307	heyvan	7801
boru	8301	xilas	7779
kampaniya	8296	qurtar	7768
qisim	8294	məkan	7767
maddi	8281	səhnə	7762
liman	8273	cəbhə	7738
tələbat	8245	tur	7725
qurultay	8241	sammit	7710
yəqin	8241	mahiyyət	7700
ürəy	8238	psixə	7688
hələk	8217	olimpiya	7652
redaktor	8203	peşə	7635
hərb	8192	qır	7634
valyuta	8189	həmkar	7634
sosial-iqtisad	8182	bəli	7619
blok	8177	istisna	7617
baha	8175	biznes	7615
tələ	8160	ək	7607
axı	8152	vilayət	7578
məğlub	8149	inam	7561
tərtib	8146	qəlb	7554
səmimi	8112	minnət	7507
ziyarət	8109	mürəkkəb	7507
aktiv	8107	elektron	7495
xoşbəxt	8100	dərhal	7489
müğənni	8060	sahil	7489
təzyiq	8060	mənfi	7468
şah	8056	zirvə	7449
ictimai-siyasi	8052	səhv	7435
uç	8041	tövsiyə	7434
medal	8034	ulu	7432

Kök	Tezlik	Kök	Tezlik
sifariş	7430	yalan	6921
çəki	7429	gey	6900
ofis	7421	kompyuter	6873
funksiya	7411	general	6865
cənub	7394	köməy	6860
ehtimal	7389	nəql	6844
zərbə	7380	kub	6825
qabil	7375	ziyan	6780
rəqib	7343	naminə	6747
tərcümə	7332	adət	6735
bala	7331	dram	6725
strateji	7316	gəlin	6717
dərk	7304	mehriban	6715
səhifə	7291	fərdi	6708
qarış	7287	variant	6690
rast	7266	dialog	6687
aş	7265	köhnə	6665
salam	7245	mütləq	6650
axır	7238	rəssam	6635
kino	7188	təqdir	6626
gerçək	7170	gəz	6622
peyğəmbər	7143	körpü	6620
övlad	7125	qulluq	6557
zona	7094	uşağ	6537
quyu	7081	strateg	6536
sərnişin	7072	emal	6534
oğlan	7058	müqəddəs	6532
meşə	7046	matç	6531
festival	7044	xal	6521
nəinki	7040	kəsb	6508
asan	7033	el	6499
iqtidar	7026	usta	6498
media	7018	mübahisə	6484
assambleya	7014	bitki	6483
istehlak	7001	arvad	6447
nəhayət	6998	ayaq	6435
əmr	6986	əsir	6431
bas	6934	ziya	6430
artist	6923	adi	6422

Kök	Tezlik	Kök	Tezlik
kəşf	6406	obraz	5991
xeyir	6395	nişan	5984
ingilis	6383	əxlaq	5976
model	6373	zəng	5972
üslub	6351	ucuz	5969
mənafə	6344	kağız	5959
final	6342	tabe	5948
ağa	6331	yeganə	5946
güzəşt	6321	qüdrət	5938
departament	6276	uca	5924
mətn	6257	dağıl	5897
sərmayə	6247	inqilab	5880
xeyr	6230	ac	5875
ərizə	6222	tök	5860
istedad	6221	sinif	5859
duy	6209	dinc	5852
təşviq	6209	pensiya	5836
quru	6204	bəhs	5827
inteqrasiya	6199	ərzaq	5825
peşəkar	6199	düşün	5816
maarif	6193	ölç	5816
tərəqqi	6181	filial	5813
eşit	6177	müvəqqəti	5811
nöqtə	6176	çevir	5806
lisenziya	6175	təzə	5795
icma	6169	mitinq	5792
miqyas	6154	göy	5771
ömr	6142	pillə	5758
mane	6130	guya	5757
qənaət	6129	eşid	5751
valideyn	6123	şərh	5744
bədən	6117	assosiasiya	5740
and	6112	bacı	5739
camaat	6082	etiraf	5739
sayə	6066	qabağ	5738
obyektiv	6049	ayağ	5731
akademik	6015	nəsil	5729
ərəfə	6011	məhbüs	5727
missiya	5995	mexanizm	5709

Kök	Tezlik	Kök	Tezlik
sərf	5695	güllə	5374
radə	5693	meyil	5361
mobil	5690	idxal	5357
korrupsiya	5682	davran	5351
qadağan	5670	bal	5329
sakit	5666	zabit	5323
bəri	5658	saxta	5306
ört	5651	resurs	5302
seminar	5638	hədiyyə	5297
poçt	5632	mövsum	5296
tez-tez	5632	döz	5290
gizlə	5628	şüur	5256
səciyyə	5608	post	5249
bəşər	5599	od	5243
infra	5593	əməy	5240
foto	5587	qırmızı	5238
park	5569	start	5231
statist	5558	günəş	5227
əbədi	5550	metro	5225
kubok	5533	unut	5223
gündüz	5533	mənfəət	5222
çal	5522	irs	5219
cədvəl	5515	sərt	5218
bəstəkar	5512	kral	5188
kommunikasiya	5508	istirahət	5184
işarə	5480	mənsub	5182
coğrafi	5470	diaspor	5179
avtomat	5467	ayı	5173
düşüncə	5465	lap	5172
otaq	5462	doktor	5158
ər	5461	dərman	5151
fasilə	5440	ət	5148
qoca	5425	zəmin	5143
oxşa	5414	istefa	5142
hüquq-mühafizə	5409	subyekt	5142
qohum	5392	tərz	5142
nadir	5386	alət	5141
əşya	5380	yeddi	5141
termin	5378	qələm	5132